

“Aile İçi Şiddet Vakalarının İncelenmesi ve Önlenmesinde Disiplinlerarası Yaklaşım” Çalıştayı

SONUÇ BİLDİRGESİ

Türk İdareciler Derneği ve Avrupa Konseyi işbirliği ile 13-14 Ekim 2011 tarihinde Ürgüp'te “Aile İçi Şiddet Vakalarının Önlenmesi ve İncelenmesinde Kullanılan Disiplinler arası Yaklaşımlar” konulu iki günlük Çalıştay düzenlenmiştir.

Bu çalıştayın amacı; aile içi şiddetle mücadelede yönelik kurumlar arasında ortak bir yaklaşım geliştirilmesine yardımcı olmaktır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu ve kadınların insan hakları anayasası olarak kabul edilen “BM Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi” (CEDAW) 1986 yılında Türkiye tarafından kabul edilmiştir. Bu sözleşmedeki ilkelerin benimsenmesi, bu konuda bilinçlendirme düzeyinin artırılması ülkemizdeki aile içi şiddet olaylarının azaltılması açısından önem arz etmektedir.

Ülkemizde kadın haklarına ilişkin mevzuatta önemli gelişmeler yaşanmakla birlikte, Türkiye'nin karşı karşıya olduğu temel sorun mevzuattaki ilerlemelerin uygulamaya yansıtılamamasından kaynaklanmaktadır.

Türkiye bu alanda uzun bir yol kat etmiş olmasına rağmen, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddet bugün Türkiye'nin öne çıkan gündem maddelerinden birini oluşturmaktadır. Gerek görsel, gerekse yazılı basında her gün onlarca şiddet haberi

riyle karşı karşıya kalmaktayız. Tek tek bakıldığında “münferit” denilip geçilebilen ve şimdiye dek “üçüncü sayfa haberi” olarak algılanan bu olaylara istatistiksel açıdan bakıldığında kadına yönelik şiddetin boyutu ve ciddiyeti daha net şekilde görülebilmektedir.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede en temel sorun alanlarından birisi yürütülen çalışmaların eksik, yetersiz ve dağınık şekilde sürdürülüyor olmasıdır. Kadına yönelik şiddetin güncel olması kurumları bu alanda çalışmaya zorlamaktadır.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede, disiplinler arası yaklaşım ve çok sayıda kurum ve kuruluşun önleme, koruma, cezalandırma-tazmin ve politika boyutuyla sürecin içinde yer alması yaşamsal öneme sahiptir. Bunun yanında şiddet olayları vuku bulmadan önce alınması gerekli olan tedbirler bulunmaktadır. Bu kapsamda halkın bilinçlendirilmesine yönelik yaygın ve örgün eğitim kurumlarının etkin olarak kullanılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Çalıştaya katılan yabancı uzmanlar, Hollanda ve İngiltere'deki uygulamaları anlatarak aile içi şiddetin önlenmesindeki uygulamalarda karşılaştırma olanağı sunmuşlardır. Katılanların sunum ve katkıları ile öne çıkan hususlar aşağıya çıkarılmış ve kamuoyuna duyurulması uygun görülmüştür.

1. Aile içi şiddet konusunda görev alanları ile ilgili konularda birbirinden bağımsız olarak projelere dayalı faaliyetler yürüten İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Valilikler gibi kurumların çalışmaları bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalı ve farklı konulardaki çalışmalar ortak bir amaca yönelik olarak koordine edilmelidir.

2. Aile içi şiddetin önlenmesi hususunda gerek AB ilerleme raporlarında gerekse CEDAW denetim raporlarında belirtildiği üzere; önemli olan hususun yasal düzenlemeler yapmak değil, bu yasal düzenlemelerin eksiksiz olarak uygulanması konusunda uygulayıcılarda ortak hareket birliği bilinci olması nedeniyle yapılacak tüm çalışmalarda bu ilke üzerine hareket edilmelidir.

3. Aile içi şiddetin önlenmesi hususunda yasalarda yer alan koruma tedbirlerinin her bir şiddet olayının derecesi ve özelliğine göre farklı bir hareket tarzı gerektirdiği, yasal düzenlemelerde yer alan tedbirlerin her bir şiddet olayının derecesine, özelliklerine bağlı olarak farklı derecelerde karar alınması konusunda karar mercilerinin ve uygulayıcıların bilinçlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu nedenle uygulayıcıların gerekli dikkat ve özeni göstermeleri sağlanmalıdır. Amaç farklı şiddet türlerinde şiddete başvuranın ıslahı ve bu davranışından vazgeçmesini

sağlamaya yönelik yeterli düzeyde koruma tedbiri uygulayarak aile bütünlüğü ve huzurunu sağlamak olmalıdır.

4. Aile İçi Şiddet konusunda Uluslararası ve ulusal mevzuat konusunda uygulayıcılar (Valilikler, Kaymakamlıklar, Emniyet ve Jandarma Taşra mensupları, Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığı, Cumhuriyet Savcılıkları, Aile Mahkemesi Hakimleri, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı taşra mensupları, Barolar, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları vb.) eksiksiz bilgiye sahip olacak şekilde bilgilendirilmelidirler.

5. Aile İçi Şiddet konusunda uygulayıcı olan kamu görevlilerine "CEDAW sözleşmesi" (Kadına Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi hakkında Birleşmiş Milletler Sözleşmesi), "CEDAW İhtiyari Protokolü", "Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi" ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları konusunda farkındalık eğitimi verilmelidir.

6. Kadın Sivil Toplum Kuruluşlarının İl/İlçe İnsan Hakları Kurullarında görev alacak STK'lardan en az biri olmaları konusunda özel ilgi gösterilmelidir.

7. Kadın sığınma evlerinin sayılarının, niteliklerinin ve işleyişlerinin

fonksiyonel hale getirilmesi için çalışma yapılmalıdır.

8. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca hazırlanan "Kadına ve Aile Bireylerine Yönelik Şiddetin Önlenmesi" yasa tasarısında şiddet uygulayana yönelik olarak "koruma tedbirlerini" alacak karar mercii olarak Cumhuriyet Savcılarına görev verilmesi düzenlemesi yerine Mülki İdare Amirlerinin belirlenmesinin daha doğru olacağı, bu konuda alınacak kararların "önleyici tedbir" olarak nitelemesi gereği uygun olacağı tavsiye kararı olarak belirlenmiştir.

9. Aile içi şiddetin önlenmesi konusunda görevli ve sorumlu olan kamu görevlileri için bir "eylem planı" hazırlanarak kamuyu bilgilendirmeye ve kamu görevlilerinin görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemeye yönelik bir çalışma yapılmalıdır.

10. Aile içi şiddetin önlenmesi konusunda: kamuoyunun bilinçlendirilmesi konusunda çalışma yapan üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, barolar; koruma tedbirlerini alan birimler ile bu tedbirleri uygulayan kamu personeli arasında karşılıklı olarak etkin bir bilgi ve tecrübe değişim sistemi kurulmalıdır.

11. Aile içi şiddet konusunda toplumda vicdani bilinçlenme ve kişinin kendisini denetlemesine yönelik olarak çalışmalar gerçekleştirilmeli,

şiddetin aileye, topluma etkileri ve diğer tüm sosyal boyutları içinde zararlı sonuçları konusunda farkındalık yaratmaya yönelik koordineli bir kampanya çalışması yürütülmelidir.

12. Aile içi şiddet kavramının ayrıntılı ve açıklayıcı bir tanımı yapılmalıdır. Bu bağlamda fiziksel şiddet-psikolojik şiddet- cinsel şiddet gibi şiddetin değişik boyutları ve türevleri kamuoyuna örneklerle açıklanmalıdır.

13. Kolluk birimlerinde aile içi şiddet vakaları konusunda gerekli eğitimleri almış uzman kişilerin, bu konularla ilgili uzun süreli çalışma yapmalarını sağlamaya yönelik mekanizmalar geliştirilmelidir.

14. 12 Haziran 2010 tarihinde yapılan referandum ile Anayasa'nın Eşitlik hükmünü düzenleyen 10. maddesine yapılan ekleme ile getirilen "pozitif ayrımcılık" ilkesinin, öncelikli olarak çalışma hayatı olmak üzere kamu yönetimi-özel sektör alanlarında ve toplum yaşamının diğer alanlarında uygulanabilirliğini sağlamaya yönelik olarak yasal düzenlemeler ve çalışmalar yapılmalıdır.

15. Aile içi şiddetin uygulanması konusunda uluslararası alanda iyi uygulama örnekleri incelenmeli ve bunlardan ülkemiz açısından uygulanabilir olanlar değerlendirilerek hayata geçirilmelidir.

